

О.В. Прокопова, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

К.О. Твердохліб, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

АКТИВІЗАЦІЯ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Аналіз державних документів, які регламентують стратегію розвитку вищої освіти в Україні (Закон «Про вищу освіту», Концепція розвитку національної вищої освіти, Державна національна програма «Освіта (Україна ХХІ століття)», Національна доктрина розвитку освіти) дозволяє визначити загальні вимоги до фахівців з економічного напрямку підготовки, підвищенні їх творчого професійного рівня, фінансово-економічної майстерності, загальної культури.

У зв'язку із цим постає необхідність формування творчих та активних майбутніх спеціалістів галузі, оскільки тільки майстер, творець може зацікавити потенційних роботодавців своєю справою.

Проблемі орієнтації студентів на творчу самореалізацію в майбутній діяльності й визначенні шляхів формування творчої особистості у вищому навчальному закладі присвячені праці багатьох вчених освітян, педагогів, методистів та економістів, які зазначають, що формування наукової творчості зумовлює поглиблення самих суб'єктів навчання у процесі проведення творчої діяльності.

Оновлення змісту підготовки спеціалістів – важлива складова розбудови освіти в Україні, оскільки духовне та інтелектуальне відродження народу зумовлене якістю підготовки працівників освіти. Закон України «Про вищу освіту» визначає мету вищої освіти як «...забезпечення всебічного творчого розвитку людини як особистості та найвищої цінності суспільства».

Однією зі складових, які допомагають формувати творчість у майбутніх фахівців з економіки, обліку та аудиту, є виробнича та внутрішньовузівська практика, яка є центральним елементом набуття вмінь і навичок організації і методики самостійної діяльності студентів.

Практика розглядається як основний процес, який дозволяє визначити студенту своє ставлення до обраної професії і її місця в своєму житті як основи для цілеспрямованого формування і вдосконалення знань і досвіду, як середовища морального і психологічного загартування майбутнього спеціаліста.

Існуюча система психолого-професійної підготовки у вищих навчальних закладах великою мірою спрямована на теоретичне осмислення функцій професійної діяльності, а не на професію загалом. Формування професійної творчості майбутніх фахівців в процесі навчання передбачає ефективну організацію і активізацію самостійної роботи під час виробничої практики, визначення її видів та змісту.

Складність цього полягає в тому, що студенти повинні перетворити і синтезувати знання, отримані під час вивчення теоретичних дисциплін і використати їх для самостійного і творчого вирішення практичних завдань.

У період виробничої практики необхідно використовувати творчі завдання для закріплення отриманих теоретичних знань і активізації самостійної творчої діяльності студентів. До основних видів робіт в цей період можна віднести:

- збір матеріалів для написання доповідей, статей, рефератів, складання кросвордів, узагальнень наукових досліджень, публічні виступи;

- проведення спостережень в період виробничої практики і відображення отриманих результатів під час написання творчих робіт (курсової або дипломної роботи, статті, наукового реферату);

- опис передового досвіду кращих вчених-дослідників з обліку, аудиту та аналізу;

- колективне й самостійне складання схем, діаграм, таблиць, картограм, які розкривають суть економічних процесів та ситуацій;

- розв'язання різноманітних завдань за спеціальністю у навчальному процесі, розробка кількох варіантів розв'язання нестандартних економічних ситуацій з наступним їх колективним обговоренням, збір фактичного матеріалу за спільно-розробленою методикою дослідження;

- порівняння кількох методик дослідження проблемного питання на основі вивчення різних статей, авторефератів, матеріалів та дисертаційних досліджень;

- аналіз професійних виробничих ситуацій, проектування засобів дії, розігрування дій в умовах запропонованих ситуацій.

Аналіз результатів самостійної творчої діяльності майбутніх фахівців під час навчання свідчить, що творчий саморозвиток особистості студентів відбувається під час написання статей, участі в наукових конференціях тощо. Таким чином, можна стверджувати, якщо студенти мають потребу у творчому самовдосконаленні і самопізнанні, результативність їх творчої діяльності досягає високого рівня.